

Del 6
Försäkringars avgränsning i tiden

Försäkringars avgränsning i tiden

- Vanliga metoder för att avgränsa försäkrings-/ansvarstiden för en försäkring:
- Orsaksprincipen,
- Inträffandepincipen,
- Upptäcktsprincipen och
- Claims made-principen

Försäkringars avgränsning i tiden

- I fråga om skadeförsäkring gäller som en "allmän förutsättning" för försäkringsbolagets ansvar att försäkringsfallet har inträffat under den avtalade försäkringstiden.
- Vid ansvarsförsäkring är det skadeståndsansvaret som är det försäkrade intresset och det är inte självklart när ett försäkringsfall inträffat.

Försäkringars avgränsning i tiden

- Tidpunkten för försäkringsfallets inträffande är framförallt intressant i situationer då försäkringstagaren bytt försäkringsgivare och det ska avgöras vilken av försäkringarna som ska reglera skadan eller då försäkringsfallet eventuellt inträffat före eller efter den tid för vilken försäkringstagaren överhuvudtaget haft försäkringsskydd.
- Det framgår oftast av försäkringens omfattningsvillkor vilka skador som tidsmässigt omfattas av en försäkring.

Försäkringars avgränsning i tiden

- Historiska diskussioner om försäkringsmäklares/försäkringsförmedlares ansvarsförsäkring
 - Först vara bara orsaksteori tillåten – försäkringsnöd uppstod då
 - Därefter orsaksteori för livförmedlare och claims-made med efterskydd för sak/skadeförmedlare
 - Numera claims-made för alla dock med obligatoriskt efterskydd på tre år

Ansvarsförsäkring

- Preventionen att inte orsaka skada påverkas av ansvarsförsäkring
- Skadestånd har flera funktioner
 - Preventivt
 - Återställande/reparation
 - Vid ansvarsförsäkring är det skadeståndsansvaret som är det försäkrade intresset och det är därmed alltså inte självklart när försäkringsfall inträffar.

Täckningsteorier

- Det finns fyra huvudsakliga täckningsteorier som används för att avgöra vilka skador som omfattas av avtalet, orsaksteorin, inträffandeteorin, upptäcktsteorin och claims made-teorin. **Den händelse som utlöser försäkringsbolagets ansvar** kan alltså vara den, när den skadegörande handlingen orsakade skadan (orsakteorin), när skadan inträffade (inträffandeteorin), när skadan upptäcktes (upptäcktsteorin) eller när skadeståndskrav framställdes (claims made-teorin)

Försäkringars avgränsning i tiden

- Vanliga metoder för att avgränsa försäkrings/ansvarstiden:
- **Orsaksteorin**
 - Orsaksteorin, enligt vilken ansvarsförsäkring täcker skador som orsakats under försäkringstiden oavsett när de visar sig, även om det är när försäkringsskyddet upphört
 - Besvärligt med preskription som kan medföra att principen inte kan tillämpas fullt ut
 - Preskriptionstiden slås fast i försäkringsavtalslagen (samt i lagen om försäkringsdistribution)
 - Alla skador som har orsakats under försäkringsperioden ska ersättas

Försäkringars avgränsning i tiden

- Vanliga metoder för att avgränsa försäkrings-/ansvarstiden:
- Inträffandepincipen – när skadan inträffade
- Hur vet vi när den inträffade vid förmögenhetsskada?
- När en förlust uppstår i anledning av ett tidigare lämnat råd?
- Vanligt förekommande i försäkringsvillkor
- Kan gälla efter försäkringstiden bara skadan inträffat under försäkringstiden
- Ska alltså ha inträffat, inte bara orsakats som vid orsaksteorin
- Försäkringen även gäller för skador orsakade av produkter som levererats innan försäkringen trädde i kraft, om skadan inträffar under försäkringstiden.
- Försäkringen måste vara i kraft den dag då skadan inträffar. Ibland kan det vara svårt att säga när skadan inträffat. Vägledande är dock när skadan faktiskt har inträffat och inte när effekten av en tidigare skada visar sig.

Försäkringars avgränsning i tiden

- Vanliga metoder för att avgränsa försäkrings-/ansvarstiden:
- **Upptäcktsprincipen**
- När skadan upptäcks
- Denna innebär att skador som försäkringstagaren får kännedom under försäkringstiden omfattas av försäkringen.
- Inte så vanlig i svenska försäkringsvillkor

Försäkringars avgränsning i tiden

- Vanliga metoder för att avgränsa försäkrings-/ansvarstiden:
- **Claims made-principen**
- När anspråk framställs alltså tiden för skadeanmälan. Anspråk på ersättning ska framställas inom försäkringstiden är skadan upptäcks. När det inte längre finns någon försäkring ikraft upphör skyddet även om skadan ännu inte visat sig om inte efterskydd finns.

Försäkringars avgränsning i tiden

- **Utdrag ur ett försäkringsvillkor för professionsansvar**
- Försäkringen gäller för skadeståndsanspråk som riktas mot försäkrad under försäkringsperioden. Försäkringen gäller för skada som orsakats av handling som företagits efter försäkringens begynnelse­dag eller den retroaktiva tidpunkt som anges i försäkringsbrevet, under förutsättning att skadeståndskravet framställs mot den försäkrade under den tid som försäkringen är i kraft.

Med handling förstås även underlåtenhet att handla.

- Förnyas inte denna försäkring eller upphör den att gälla efter uppsägning och har den försäkrade verksamheten upphört utan att någon annan ansvarsförsäkring som täcker verksamheten har anskaffats, medger försäkringen ett efterskydd för skada som inte omfattas av någon annan försäkring och som anmäls tillförsäkringsgivaren senast tre år efter det att försäkringen upphört gälla.

Försäkringars avgränsning i tiden

- Vid vilka försäkringstyper dessa principer och villkorsmodeller normalt har särskild betydelse
- Främst vid olika typer av ansvarsförsäkring, professionsansvar och produktansvar

Försäkringars avgränsning i tiden

- Vilka de främsta för och nackdelarna är med villkor som bygger på de olika villkorsmodellerna för försäkringsbolagen, försäkringstagarna och i förekommande fall de försäkrade
- Orsaksteori är mycket bra för den som ska skyddas av försäkringen – besvärlig för försäkringsgivarna som inte vet när ska sluta reservera pengar för skador
- Inträffandeteorin ganska bra för den som ska skyddas för försäkringen – bra för försäkringsgivaren som vet hur de ska reservera för skador
- Upptäcktsteorin är ok för den som ska skyddas av försäkringen - bra för försäkringsgivaren
- Claims-made är sämre men ok för den som ska skyddas av försäkringen om det finns dels ett efterskydd och dels fortsatt försäkringsskydd – bäst för försäkringsgivaren

Försäkringars avgränsning i tiden

- Vad som är särskilt viktigt att tänka på angående dessa typer av villkorsmodeller vid byte av försäkring
- Säkerställ att det inte blir ett glapp i försäkringsskyddet

Försäkringars avgränsning i tiden

- Vad en försäkringsdistributör bör vara uppmärksam på för att identifiera och förstå väsentliga skillnader mellan olika villkorsmodeller
- Förstå hur de olika principerna kommer till uttryck i respektive försäkringsvillkor

Försäkringars avgränsning i tiden

- Vad en försäkringsdistributör kan behöva upplysa en försäkringstagare om vid byte av försäkring
- Riskerna som är förenade med de olika principerna framförallt byte från en princip till en annan, men även mellan samma princip